

МЕНЕДЖМЕНТ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У КОНТЕКСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ»

Ганна Ільницька

к.пед.наук., доцент,

Національний фармацевтичний університет

Лариса Ільницька

старший викладач

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Сергій Ільницький

старший викладач

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Анотація. Обґрунтовано потребу у конкретизації менеджменту дистанційного навчання у контексті навчальної дисципліни «Фізичне виховання», а саме у визначенні певних правил організації навчального процесу як для викладачів так і для здобувачів освіти, що сприятиме оптимізації навчального процесу для якісної взаємодії між учасниками впродовж усього терміну, відведеного на опанування навчальної дисципліни.

Ключові слова: дистанційне навчання, фізичне виховання, навчальний процес, Moodle.

Вступ. В умовах модернізації сучасної освіти постала нагальна потреба виховувати здорову націю. Саме збереження та зміцнення здоров'я молодого покоління є одним з головних завдань фізичного виховання. Використання різноманітних підходів щодо фізкультурної діяльності у навчальному процесі сприяє профілактиці професійних захворювань, підвищенню працездатності, організації повноцінного та здорового за способом проведення дозвілля, боротьбі зі шкідливими звичками, створюють умови для пізнання власних фізичних можливостей і забезпечують оптимальні обсяги рухової діяльності [1].

У фізичному вихованні використовується комплексний підхід до

формування, а також до розвитку фізичних якостей і рухових навичок, удосконалюється фізична та психологічна підготовка до активної життєдіяльності, формуються пріоритети оздоровчої спрямованості фізичних вправ та забезпечується загальний розвиток особистості [2]. Відповідно до Положення про дистанційне навчання, в якому мова йде про індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому освітньому Е-середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій у закладах вищої освіти, а також наукових і освітньо-наукових установ, що здійснюють освітній процес [3].

Введення карантинних обмежень в Україні змінило сталі форми і методи викладання навчальних дисциплін. Освітній простір країни перейшов на дистанційне навчання. Не виключенням стала навчальна дисципліна «Фізичне виховання». Викладачі у короткі строки опанували новітні технології, у той же час набула актуальності організація самостійної роботи з фізичного виховання [4].

В умовах карантину постала гостра проблема організації фізкультурної діяльності, оскільки майже весь свій час здобувачі вищої освіти присвячують розумовій діяльності, а саме вивченню профільних освітніх компонентів.

Мета нашого дослідження полягає у менеджменті дистанційного навчання у контексті навчальної дисципліни «Фізичне виховання».

Завдання - визначити певні правила організації навчального процесу.

Матеріали та методи дослідження. У дослідженні застосовувався методологічний підхід: аналіз літературних джерел та ресурсів мережі Інтернет; аналіз передового зарубіжного та вітчизняного досвіду, метод системного аналізу, метод порівняння та зіставлення.

Результати дослідження. Головною метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) за певними освітніми (освітньо-кваліфікаційними) рівнями відповідно до державних стандартів освіти та за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади. Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від роду та характеру занять, світоглядних переконань, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей [3].

Дистанційне навчання реалізовується шляхом застосування дистанційного формату як однієї з форм навчання.

Фізичне виховання за дистанційною формою навчання має бути спрямоване на:

- вироблення якісної, нової, сучасної та прогресивної особистості, що усвідомлює значення збереження фізичної індивідуальності ;
- створення освітнього Е-середовища, що стимулює фізичну активність особистості;
- інтенсивне включення механізмів фізичного виховання до занять різної спрямованості за власними вподобаннями здобувачів освіти;
- впровадження додаткових форм роботи з дисципліни «Фізичне виховання»;
- формування стійкості до асоціальних впливів щодо виникнення шкідливих звичок.

Дистанційне навчання (ДН) – це здебільшого «заочне» навчання з максимальним використанням у навчальному процесі можливостей, що надаються сучасними засобами телекомунікацій і комп'ютерними мережами. Сучасний рівень розвитку інформаційних технологій дає змогу перейти на якісно іншу форму – дистанційну освіту (ДО). Специфіка викладання дисципліни «Фізичне виховання» у ЗВО ще більше актуалізує мету та завдання

нашого дослідження.

Нині в системі вищої освіти в Україні, у тому числі в системі фізичного виховання студентів у ЗВО склалася проблемна ситуація, яку можливо вирішити за умови оптимізації системи вищої освіти таким чином, щоб кожен здобувач освіти міг обрати та прямувати згідно своїй індивідуальній траєкторії освоєння необхідного навчального матеріалу з дисципліни «Фізичне виховання». Дієвим інструментом розв'язання вищевикладеної проблеми сьогодні стає ДН та його орієнтація на використання у навчальному процесі сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

Застосування технологій ДН під час викладання фізичного виховання повинно відбуватись у двох напрямках, а саме при засвоєнні теоретичного та практичного матеріалу навчальної програми з дисципліни таким чином, щоб:

1) традиційні засоби навчання використовувались паралельно із засобами ІКТ;

2) практичні заняття проводились із застосуванням традиційної структури навчального заняття, традиційних засобів фізичного виховання та інноваційної структури навчального заняття;

3) під час засвоєння теоретичного матеріалу з використанням засобів навчання, що функціонують на базі ІКТ, створити інтерактивного партнера як для студента, так і для викладача, у результаті чого зворотній зв'язок взаємодіє між трьома учасниками навчального інформаційного середовища.

Наразі стрімкими темпами розвиваються нові комп'ютерні та мережеві технології, а разом із ними розвиваються нові форми та формати навчання, одним з яких є дистанційне навчання за допомогою Інтернет-технологій.

Одним з варіантів використання таких технологій є Moodle платформа – вона представляє собою систему керування вмістом сайту, спеціально розроблений для створення якісних online-курсів викладачами для здобувачів [4].

Дистанційне навчання є однією з форм навчання у системі освіти

України, яка зокрема, як форма навчання, рівноцінна з очною, заочною, екстернатом та реалізується, в основному, із застосуванням сучасних інформаційних технологій. Незначна частина навчального процесу дистанційної освіти може здійснюватися за очною формою (складання іспитів, заліків, лабораторні роботи, тощо), що особливо доцільно на початкових етапах її впровадження, а також з урахуванням особливостей окремих освітніх компонентів.

Технології дистанційного навчання – це інформаційні технології створення, передачі та збереження навчальних матеріалів, організації й супроводу навчального процесу дистанційного навчання за допомогою телекомунікаційного зв'язку [5].

Мережна технологія – вид дистанційної технології, що базується на використанні телекомунікаційних мереж та засобів Internet для забезпечення здобувачів освіти навчально-методичними матеріалами, інтерактивної взаємодії з викладачами – тьюторами та організації дистанційного контролю набутих знань та умінь.

Кейс-технологія – вид дистанційної технології, що базується на використанні наборів (кейсів) текстових, аудіовізуальних та мультимедійних навчально-методичних матеріалів для самостійного вивчення здобувачами (слухачами) при організації регулярних консультацій з викладачами та контролю знань за допомоги дистанційного або очного формату.

ТВ-технологія – вид дистанційної технології, що базується на використанні систем телебачення для доставки здобувачам освіти навчально-методичних матеріалів та організації регулярних консультацій з викладачами-тьюторами та контролю знань за допомоги дистанційного або очного формату.

За результатами вищевикладеного існує потреба у конкретизації та оптимізації менеджменту дистанційного навчання у контексті навчальної дисципліни «Фізичне виховання», що полягає у визначенні певних правил організації навчального процесу.

Для організації дистанційної роботи викладачу з фізичного виховання необхідно дотримуватися таких правил:

1. Особистий приклад викладача, власна зацікавленість до впровадження у навчальний процес ІКТ.
2. Обов'язкове складання плану роботи викладача на період карантину.
3. Вивчити правила проведення самостійних занять фізичними вправами (перелік вправ) студентами.
4. Дотримувати правил контролю під час виконання практичних завдань.
5. Рекомендувати виконувати фізичні вправи протягом дня (ранкова руханка, фізкультурні паузи під час роботи за комп'ютером, смартфоном тощо).
6. Зазначати, що виконання фізичних вправ тільки за умови гарного самопочуття, дотримуючись усіх вимог карантинних заходів.
7. Використання нестандартного та неспортивного обладнання та інвентарю для занять в домашніх умовах.
8. Пропонувати студентам змістовні практичні та теоретичні завдання.

Для організації дистанційної роботи з фізичного виховання студентам необхідно дотримувати таких правил під час дистанційного навчання:

1. Самостійні заняття виконувати у добре провітреному приміщенні.
2. Дотримувати методичних рекомендацій викладача.
3. Вправи необхідно виконувати за загально прийнятою методикою: від простих до складних, поступово збільшуючи навантаження.
4. Постійно контролювати свою самопочуття.
5. Дотримувати систематичності у виконанні фізичних вправ.
6. Раціонально чергувати фізичні навантаження і відпочинок.
7. Обов'язкове врахування фізичної підготовленості, стану здоров'я, самопочуття.

Висновки. Обґрунтовано потребу у конкретизації менеджменту

дистанційного навчання у контексті навчальної дисципліни «Фізичне виховання», а саме у визначенні певних правил організації навчального процесу як для викладачів так і для здобувачів освіти, що сприятиме оптимізації навчального процесу для якісної взаємодії між учасниками впродовж усього терміну, відведеного на опанування навчальної дисципліни.

Перспективи подальших досліджень. Доцільно в подальшому провести дослідження на предмет виявлення найбільш сприятливої та універсальної освітньої платформи для дистанційного навчання.

Література

1. Кустов І. О., Донець А. О., Кузьменко Ю. Я. Дистанційне навчання як сучасна форма навчання студентів. Дистанційне навчання як сучасна форма навчання студентів. *Забезпечення якості вищої освіти*: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-методичної конференції, 8-10 квітня, 2020 року, м. Одеса, 2020. С. 481-482.

2. Согоконь О. А., Донець О. В., Гогоць В. Д. Фізичне виховання – дистанційна форма навчання : навчально-методичний посібник. Полтава : Сімон, 2021. 120 с.

3. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: Наказ Міністерства освіти і науки України 25.04.2013 № 466 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13/conv#n4>. Київ: Мін-во освіти і науки України, 2013. 6 с.

4. Ільницька Г. С., Семашко С. А., Кривенцова О. В. Організація освітнього процесу з фізичного виховання в умовах дистанційної освіти. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Київ, 2021. № 4 (134). С. 55-60. DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.4(134).13

5. Глазунова О. Г. Принципи формування Академічної хмари сучасного університету на основі відкритих програмних платформ. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Київ, 2014. Том 43. №. 5. С. 174-188.